

O p o n e n t s k ý p o s u d o k

o inauguračnom spise v rámci menovacieho konania

doc. JUDr. Ladislava O r o s z a, CSc.

Na základe rozhodnutia Vedeckej rady Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave z 3. júna 2018 a listu dekana Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave zo 4. júna 2018 som ako ustanovený oponent v inauguračnom konaní doc. JUDr. Ladislava Orosza, CSc. pri spracovaní oponentského posudku v duchu príslušných právnych predpisov – predovšetkým zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov – vzal do úvahy a hodnotil

1. splnenie podmienok stanovených Kritériami Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej „Kritériá“) na získanie titulu vysokoškolský profesor,
2. pedagogické pôsobenie uchádzača na vysokej škole, jeho doterajšiu prax,
3. vedeckú tvorbu uchádzača zachytenú v zozname jeho publikačnej činnosti, aj v spojitosti s vytvorením vedeckej školy,
4. prepojenie vedecko-výskumnej činnosti a praxe uchádzača,
5. celkový profil uchádzača so zreteľom na návrh na udelenie titulu vysokoškolského profesora.

1. Uchádzač získal vedecko-pedagogický titul docent v odbore štátne právo (neskôr a v súčasnosti kompatibilný s odborom ústavné právo) v roku 1999, v súvislosti s úspešnou obhajobou habilitačnej práce *„Prezident v ústavnom systéme Slovenskej republiky.“* V uvedenom odbore pôsobil kontinuálne, pričom má spolu 19 rokov pedagogickej praxe. Publikačná činnosť pána doc. Orosza vysoko prekračuje požiadavky stanovené Kritériami (75 pôvodných vedeckých prác namiesto stanovených 45, ďalej 4 monografické práce, 2 vysokoškolské učebnice), pričom súbor, ktorý je predmetom hodnotiacej úvahy tvorí celkovo 100 jeho autorských prác. Spomedzi nich by

som vyzdvihol hlavne odborné články v *Právniku* (4, ostatný v roku 2009) a v *Studiach wyborczych* (2; Lodź 2006 a 2013), ďalej v teoretickom časopise *Právny obzor* (v počte 12 pred rokom 2003) z rokov 2003 až 2006 (v počte 5) o legislatívnej činnosti Národnej rady, o ústavných princípoch, o právnických osobách ako subjektoch základných práv a slobôd, o ústavnom systéme Maďarskej republiky a o preventívnej kontrole ústavnosti, o aplikovateľnosti Charty základných práv Európskej únie (posudzovaný v kontexte novšej významnej práce *The Charter of Fundamental Rights of the European Union in Proceedings Before the Constitutional Court* publikovanej v *The Lawyer Quarterly* (2016), viaceré podnetné práce uverejnené v časopise *Justičná revue* (celkovo asi 7), novšie monografickú štúdiu *Volebné systémy* (2016). Jeho práce sú citované v zahraničných časopisoch, predovšetkým v Českej republike, v Maďarsku a v Poľsku. (V tejto súvislosti by som navyše rád doplnil, že v mojich zahraničných publikáciách z oblasti teórie práva a ústavného práva som viackrát citoval diela/ z diel doc. Orosza ako práce/ z prác renomovaného autora a predstaviteľa vedného odboru ústavné právo v Slovenskej republike, o. i. v kolektívnej monografii *Revolution und Recht. Systemtransformation und Verfassungsentwicklung in der Tschechischen und Slowakischen Republik. Frankfurt am Main 2000*, v Kortmannovej holandskej edícii *Constitutional Law of 10 EU Member States. The 2004 Enlargement. Deventer 2006*, alebo v národnej štúdii uverejnenej v *Handbuch des Staatsrechts – Grundrechte in der Slowakei. Heidelberg 2016*). Domnievam sa, že aj tieto citácie by sa dali pripísať do príslušnej rubriky uchádzača ako skutočnosti dokumentujúce význam a ohlas jeho diela.

2. Mal som možnosť dlhodobo sledovať odborný vývoj uchádzača, keďže jeho pedagogická i vedecká činnosť je významným spôsobom spätá s Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a s pôsobením na Ústavnom súde Slovenskej republiky (pritom nijako

nepodceňujem jeho 10-ročné pôsobenie na Katedre politológie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, v rámci ktorého prednášal aj Teóriu štátu a práva), kde som sám pôsobil a pôsobím. V bakalárskom i magisterskom štúdiu Právnickej fakulty v Košiciach ako člen Katedry štátneho a správneho práva prednášal a viedol semináre z Ústavného (štátneho) práva Slovenskej republiky a jeho širšieho základu (Základy teórie ústavy, resp. Základy teórie konštitucionalizmu), ako aj z Teórie a praxe legislatívy v doktorandskom štúdiu. Bol vedúcim veľkého počtu bakalárskych prác a diplomových prác študentov v dennej i externej forme štúdia, pričom v tejto činnosti stále pokračuje. V neposlednom rade zdôrazňujem, že doc. Orosza poznám ako výborného prednášateľa a fundovaného diskutéra.

3. Uchádzač sa od samého počiatku svojho akademického pôsobenia veľmi intenzívne venoval najmä inštitucionálnej problematike v rámci ústavného/ štátneho práva (v tejto súvislosti je možno primeraný pojem „štátne právo“), otázkam fungovania a činnosti jednotlivých mocí v štáte, problematike delbe moci v štáte. Jeho profesijná kariéra sa odráža aj v jeho vedeckej tvorbe. Dôkazom toho je už spracovanie a následná obhajoba dizertačnej práce na tému „*Legislatívna činnosť Federálneho zhromaždenia ČSSR v podmienkach česko-slovenskej federácie*“ v roku 1991. Výkonnou mocou sa zaoberá jeho už spomínaná habilitačná práca (1999); ostatných 15 rokov pôsobí a publikuje v oblasti ústavného súdnictva. Svoje názory pravidelne prezentoval v rámci vystúpení na domácich i medzinárodných vedeckých konferenciách, resp. pri riešení grantových projektov, väčšinou aj v úlohe zodpovedného riešiteľa a vedúceho riešiteľského kolektívu. Takto vznikli jeho záslužné diela ako *Základy teórie konštitucionalizmu, Volebné právo a súdny prieskum volieb v Českej republike a Slovenskej republike* (2016). Vychoval piatich doktorandov (z nich JUDr. Tomáš Majerčák, PhD. a Mgr. Alena Angelovičová, PhD. sú známymi autormi v odbore), ďalších dvoch aktuálne školí. Úspešne riešil päť

grantových úloh, ktorých výsledky sú úzko späté s konkrétnymi a prínosnými publikačnými výstupmi; jednu grantovú úlohu rieši i v súčasnosti.

4. Osobitnú pozornosť si určite zasluhuje dlhoročná praktická činnosť uchádzača na poli ústavného práva vychádzajúca z jeho odborného profilu. Bol poslancom Federálneho zhromaždenia ČSFR, neskôr vedúcim detašovaného pracoviska Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky v Košiciach (1994 – 1998) so zameraním na legislatívu. Ako predseda Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky (1998 – 2002) sa význačným spôsobom podieľal na tvorbe „veľkej novely“ ústavy z roku 2001. Na Ústavnom súde Slovenskej republiky pôsobil najprv ako poradca (v období rokov 2002 až 2004), neskôr ako sudca (od roku 2007 až doposiaľ). Pokiaľ som uviedol, že ťažisko jeho publikačnej činnosti je vo sfére inštitucionálneho ústavného práva, dopĺňam, že ako člen, resp. predseda príslušného senátu ústavného súdu pri v rámci konania o (ústavných) sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, určite rozhodoval o stovkách, resp. už aj o tisíckach prípadov týkajúcich sa individuálnej ochrany základných a práv a slobôd. Príspevkom do vedeckej diskusie je jeho novšia práca nadväzujúca na jeho rozhodovaciu činnosť (sudcu spravodajcu) vo veci „zrušenia Mečiarových amnestií,“ ktorú publikoval v spoluautorstve s bývalým predsedom ústavného súdu prof. Jánom Mazákom *Quashing the Decision on Amnesty in the Constitutional System of the Slovak Republic: Opening or Closing Pandora's Box?* v časopise *The Lawyer Quarterly* (1/2018). Dokážem oceniť toto rozhodnutie a s ním súvisiacu vedeckú prácu (ktorá je vzhľadom na svoju povahu celkom logicky kritickejšia) napriek tomu, že mám na uvedené veci odlišný právny názor. Dovolím si v tejto časti posudku trochu predvídať: vidím obrovský potenciál uchádzača už ako profesora a garanta študijného odboru ústavné právo, ktorý by mal a mohol využiť v ďalšej pedagogickej činnosti. Podľa môjho názoru má vynikajúce predpoklady na to, aby profiloval a vo výučbe ponúkol aktualizovaný študijný

program v tomto odbore, ktorý bude z hľadiska skladby možno vyváženejší ako doterajší program (z hľadiska vzťahu medzi inštitucionálnym ústavným právom a jeho „ľudsko-právnou“ dimenziou, t. j. s akcentom na základné práva a slobody tak, ako tomu nasvedčujú niektoré koncepcie tejto pedagogickej i vedeckej disciplíny, (o rozvoj ktorých sa novšie zaslúžili predovšetkým prof. Ján Svák a doc. Ján Drgonec).

5. Z toho, čo som v posudku doteraz uviedol jasne vyplýva, že uchádzač je uznávaným vysokoškolským učiteľom a súčasne všeobecne uznávanou, významnou vedeckou osobnosťou v oblasti ústavného práva, že jeho odborné práce, dosiahli uznanie a ohlas v strednej Európe a že ovplyvnil vývin svojho študijného odboru vytvorením vedeckej školy, ktorá nadväzuje na jeho vedecké práce. Preto jednoznačne a nepochybujúc o kvalite jeho inauguračnej prednášky odporúčam, aby pán doc. JUDr. Ladislav Orosz, CSc. bol vymenovaný za vysokoškolského p r o f e s o r a v študijnom odbore 3. 4. 3 ústavné právo

V Košiciach, 3. júna 2018

prof. JUDr. Alexander Brörtl, CSc.

riaditeľ Ústavu teórie práva Gustava Radbrucha,
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach – Právnická fakulta